

som have beskæftiget sig med Skoleanliggender, og som kæmpe drabeligt hver for sit Fag og ønske at bringe det til det høiest Mulige, hvoraf Resultatet da bliver, at Fordringerne altid stige høiere og høiere; og der staaer paa den anden Side mange og deriblandt vistnok flere geniale Mænd, som kæmpe imod det høiere Underviisningsvæsen og ikke ville være tilfredse med Mindre end at see disse vigtige og betydningsfulde Anstalter nedlagte, og blandt dem har der jo idetmindste hidtil vistnok kun været Faa, som have, saaledes som den ærede Landsthingsmand, der var den Anden af dem, der idag talte (Mundt), gjort sig Umage for at paapege den Vej, der kan lede ud af Labyrinthen. Jeg nærer derfor virkelig Frygt for, at, naar man gav Anledning til yderligere Discussion, vilde det føre til, at vi gavede den høitærede Underviisningsminister Raad, som han dog ikke kunde gjøre Brug af; derimod vil jeg ikke nægte, at der jo ganske vist kunde være Noget, der var ønskeligt at forandre i denne Henseende; thi det forholder sig, som den ærede Landsthingsmand, jeg sigtede til, yttrede, at de lærde Skoler benyttes helt anderledes end efter deres særegne Indretning; de ere indrettede som lærde Skoler, beregnede derpaa, og benyttes for en meget stor Deel som Realskoler, som Borgerskoler. Dette kan man si, forsaavidt som vel Halvdelen af Disciplene, der gaae deri, ikke blive Studenter, men gaae over i forskellige borgerlige Stillinger, som den ærede Landsthingsmand yttrede; de benyttes saaledes heelt anderledes end efter deres særegne Indretning. Dette er ganske vist ikke heldigt, ligesaa lidt som man kan si, at det vilde være klogt at benytte en Fregat paa 60 Kanoner til Transportflib; men det er ialtsald klogere at føre Ungdommen til den Kyst, hvor den eller dens Forældre ønske, at den skal lande, paa en Fregat, end at lade den prøve paa at svømme over, og, hvis den ikke kan dette, dog ikke yde den nogen Hjælp. Hvad der i den Henseende kan være at forandre, troer jeg, at den høitærede Underviisningsminister fremfor nogen Anden vil være istand til lidt efter lidt administrativt at rette uden væsentlige Forandringer i Loven, naar han beholder til sin fulde Raadighed de Mid-

ler, han nu har. Det er idetmindste en Betragtning, som vil være meget afgjørende for mig, at, hvis man tænkte sig dette Lovforslag forkastet, vilde han ikke beholde disse Midler i deres fulde Udstrækning til sin Raadighed. Den Sum, der, som den ærede Landsthingsmand, til hvem jeg tidligere har sigtet, oplyste, derved vil komme Skolefonden til Indtægt, er ikke meget stor; men den er dog ikke ganske ubetydelig, naar der sees hen til den særegne Green af Statshuusholdningen; og det er ganske vist, at der fra det finansielle Standpunkt vil blive ny Anledning til at drage alle de Tvivl frem, som allerede have været yttrede, og jeg vil ikke med Hensyn til det finansielle Punkt blive den, der skal give Anledning dertil. For altsaa at forebygge en forstyrrende Indgriben i de andre Planer med Hensyn til Skolevæsenet, der foreligge, har jeg maattet bestemme mig til at slutte mig til Lovudkastet, som det foreligger, uagtet det ogsaa for mig har noget Smerteligt at skulle vortere det.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg kan indfranke mig til nogle faa Bemærkninger om det nu foreliggende Lovforslag. Dette har jo været Gjenstand for en meget udførlig Forhandling paa et andet Sted, og jeg har haft Leilighed til faa meget og faa ofte at tage Ordet i denne Sag, og udtale mig over min hele Stilling til Lovforslaget, at jeg sikkert tør gaae ud fra, at denne i det Hele er dette Things Medlemmer bekendt. Jeg skal derfor blot korteligt gjentage, hvad jeg har maattet udtale i det andet Thing, at det vistnok ikke kan være just med nogen Glæde, at jeg er fremkommen med dette Lovforslag, og at jeg ikke i og for sig kan finde Tilfredsstillelse ved at skulle træde frem med et Andragende om at nedlægge nogen af de bestaaende lærde Skoler, og altsaa heller ikke den, hvortom der her er Spørgsmaal. Imidlertid maatte jeg ansee det for min Pligt at forelægge dette Lovforslag, saaledes som den hele Sag om det lærde Skolevæsen laa for mig ved min Indtrædelse i Ministeriet. Jeg kan saaledes vistnok ikke komme til at indtage den Stilling, som den ærede Sde Landsthingsmand for 2den